

СТОЛИЧНА ОБЩИНА

1000 София, ул. Московска № 33, Тел. 93 77 591, <http://www.council.sofia.bg>

ДО
СТОЛИЧНИЯ ОБЩИНСКИ
СЪВЕТ

ЧРЕЗ
Г-Н ЦВЕТОМИР ПЕТРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СТОЛИЧНИЯ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

ДОКЛАД

ОТНОСНО: присъждане на званието „Почетен гражданин на София“ на проф. Нева Кръстева – музиковед, композитор, органист

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

На основание чл. 26, т. 1, т. 2 и т. 3 и чл. 28, ал. 1, от Наредбата за символиката и отличията на Столичния общински съвет (Глава трета, I. „Почетен гражданин на София“), **предлагаме проф. Нева Венелинова Кръстева да бъде отличена със званието „Почетен гражданин на София“**. Това признание се явява напълно заслужено предвид изключителния ѝ принос към съвременната ни култура и обогатяването на музикалния живот у нас.

Проф. Нева Кръстева е личност с изключителен принос към българската музикална култура и към културния живот на София. Тя е родена през 1946 г. в София в семейство, дълбоко свързано с музиката, науката и педагогиката — на музикалния историк и публицист Венелин Кръстев и на пианистката и музикален педагог проф. Люба Обретенова-Кръстева.

След завършване на Московската държавна консерватория — музикознание при проф. Ю. Холопов и орган при проф. Л. Роїзман — проф. Кръстева специализира орган в Прага и Цюрих при проф. И. Рейнберг и композиция при Витолд Лютославски в Полша. Международната ѝ подготовка е поставена в служба на българската музикална култура и най-вече на София като център на висше музикално образование, концертна дейност и духовна култура.

От 1973 г. проф. Нева Кръстева е преподавател по полифония и ръководител на музикалнотеоретичната катедра в Българската държавна консерватория, днес Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“. От 1994 г. е професор по контрапункт и фуза. В продължение на повече от пет десетилетия тя формира поколения български музиканти, композитори, диригенти, изпълнители и музикални педагози. Този дългогодишен принос има не само академично, но и обществено значение, защото чрез нейната преподавателска дейност София се утвърждава като средище на висока музикална школа.

Особено значение има фактът, че през 1978 г. проф. Нева Кръстева организира първия клас по орган в България. Това е основополагащ акт за развитието на органовото изкуство у нас. В област, която до този момент няма изградена институционална традиция в България, тя създава школа, репертоарна среда, изпълнителска практика и публика. Този принос сам по себе си е достатъчно значим, за да бъде разглеждан като част от културната история на София.

Като изпълнител проф. Кръстева има значителен принос към столичния концертен живот. Тя е единственият органист в България осъществил двукратен интеграл на органовата музика на Йохан Себастиан Бах в зала „България“. Наред с това реализира множество първи изпълнения на органов репертоар от барока, романтизма и съвременността, включително български творби от Кюркчийски, Иван Спасов, Нева Кръстева, Румен Бальозов и други автори. По този начин тя не само представя пред столичната публика произведения от европейската музикална традиция, но и създава място за българската музика в този контекст.

Проф. Нева Кръстева е създател, ръководител и солист на Collegium Lapis Lazuli — свободно общество на музиканти с интерес към бароковата интерпретация, към инструментите на епохата, към органа и към musica sacra. Тя е организатор, ръководител и солист на ежегодните Коледни и Великденски концерти с органова музика в Националната музикална академия. От 2023 г. е създател и солист на музикалната поредица „Духовните кантати и органът“, съвместно със Сити Марк Арт Център, а от 2025 г. — създател и солист на музикалната поредица с лекции „MUSICA SACRA“ в Католическата църква „Свети Франциск от Асизи“ в София. Тези инициативи са важни, защото съчетават концертна, образователна и духовна функция и разширяват културната карта на столицата.

Научната дейност на проф. Кръстева също има трайно значение. Тя е автор на тритомното издание „Музикално-теоретически изследвания“ (София, 2002–2003), както и на множество студии в областта на музикознанието, философията, литературознанието и херменевтиката. Нейната работа надхвърля тясната специализация и поставя музиката в широк културен, философски и духовен контекст. Това я отличава като учен и педагог от висок европейски ранг.

Като композитор проф. Кръстева създава значим корпус от произведения — оперите „Проглас към пустинята“ (Evocatio Aegyptiaca) и „Полихедрон“, вокално-инструментални произведения с орган, камерна музика, хорова музика и произведения, свързани с българската духовна, поетична и фолклорна традиция. Сред тях са „Върхът“ — военен мадригал по „Опълченците на Шипка“ от Иван Вазов за 12-гласен смесен хор и орган, „Requiem“, „Отче наш“, „Митологични песни“, „Към пустинята“, „Богомилска легенда“, „Пет песни“ по Димчо Дебелянов и Missa Angelus. Композиторската ѝ дейност е още едно доказателство за мащаба на нейната личност — тя не само пази и интерпретира традицията, но създава нова българска музика.

Проф. Нева Кръстева е съосновател и преподавател в магистърската програма „Музикотерапия“ на Националната музикална академия, преподавател в Нов български университет, а от 2018 г. е съорганизатор, куратор и преподавател в „Academia Musica“ и преподавател в „Академия за Човека“ към

фондация „Йордан Камджалов“. Така нейната дейност продължава да бъде активна, съвременна и насочена към следващите поколения.

Значението на проф. Кръстева за София не се изчерпва с отделни концерти, публикации или академични позиции. Нейният принос е структурен: тя изгражда школа, създава публика, въвежда нови културни практики, разширява духовния хоризонт на столицата и превръща органовата музика в разпознаваема част от културния живот на града. Това е принос с дълга продължителност и с реални последици за развитието на българската музикална култура.

Поради изложеното считаме, че проф. Нева Венелинова Кръстева напълно отговаря на смисъла и високия обществен престиж на званието „Почетен гражданин на град София“. Нейният живот и работа са свързани с изключителен принос към образованието, науката, изпълнителското изкуство, композицията и духовния живот на столицата. Удостояването ѝ с това звание би било заслужено признание за личност, която в продължение на десетилетия е формирала културния облик на София и е допринесла за нейния авторитет като град на знанието, музиката и духовността.

Във връзка с изложените мотиви, предлагаме проф. Нева Венелинова Кръстева да бъде удостоена със званието „Почетен гражданин на град София“ като предлагаме проект за Решение на СОС.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Проект на решение
2. Мотиви
3. Предложение
4. Писмено съгласие на кандидата за удостояване с „Почетен гражданин на София“
5. Декларация от кандидата за непринадлежност към службите на Държавна сигурност

ВНОСИТЕЛИ:

ВАСИЛ ТЕРЗИЕВ
КМЕТ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА

ЦВЕТОМИР ПЕТРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СТОЛИЧНИЯ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

ДИЯН СТАМАТОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПКОНКМ

ЯНА ГЕОРГИЕВА
СЕКРЕТАР НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска № 33, Тел. 93 77 591, <http://www.sofiacouncil.bg>

ПРОЕКТ!

РЕШЕНИЕ № _____

на Столичния общински съвет

от _____ 2026 година

За удостояване със званието „Почетен гражданин на София“ – проф. Нева Кръстева

На основание чл.21, ал.1, т.22 и ал.2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и във връзка с чл. 26, т. 1, т. 2, т.3, чл. 27 и чл. 28 от Наредбата за символиката и отличията на Столична община,

СТОЛИЧНИЯТ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Удостоява със званието „Почетен гражданин на София“ проф. Нева Кръстев.

Настоящото решение е прието на заседание на Столичния общински съвет, проведено на _____ 20__ г., Протокол № _____, точка ____ от дневния ред, по доклад № ____ и е подпечатано с официалния печат на Столичния общински съвет.

Председател на Столичния
общински съвет: _____

[Цветомир Петров]

МОТИВИ ЗА УДОСТОЯВАНЕТО НА МИТКО ЩЕРЕВ СЪС ЗВАНИЕТО „ПОЧЕТЕН ГРАЖДАНИН НА СОФИЯ“

Съгласно Наредбата за символиката и отличията на Столична община, по-специално чл. 26, званието „Почетен гражданин на София“ се присъжда на български и чуждестранни граждани за изключителен принос и заслуги за развитието на Столична община; изключителни постижения в областта на обществено-политическия, научния, стопанския, социалния, културния и спортен живот и др.

С оглед на нормативната уредба и предвид творческите постижения на проф. Нева Кръстева, предлагаме Столичният общински съвет да ѝ присъди званието „Почетен гражданин на София“ със следните мотиви:

Проф. Нева Кръстева е личност с респектиращ и изключителен принос към българската музикална култура и културния живот на столицата. Нейният десетилетен труд като изпълнител, педагог, композитор и учен я утвърждава като една от най-влиятелните фигури в съвременното българско изкуство. Животът и дейността ѝ са дълбоко свързани със София, където тя е родена през 1946 г. в семейството на изтъкнатия музикален историк проф. Венелин Кръстев и пианистката и педагог проф. Люба Обретенова-Кръстева.

Основните аргументи и структурни приноси, които обосновават това най-високо градско отличие, са следните:

1. Основоположник на органовата школа в България

Институционален принос: През 1978 г. проф. Нева Кръстева организира първия клас по орган в България (в рамките на Българската държавна консерватория). С този акт тя поставя основите на изцяло ново за страната ни изпълнителско изкуство.

Създаване на традиция: В област без предходна институционална традиция у нас, тя успява да изгради цялостна школа, да подготви преподавателски кадри, да развие репертоарна среда и да възпита вярна публика в столицата.

2. Педагогическа дейност от национално значение

Над 50 години академична служба: Като дългогодишен преподавател (от 1973 г.) и професор по контрапункт и fuga, както и като ръководител на музикалнотеоретичната катедра в НМА „Проф. Панчо Владигеров“, тя е формирала поколения български музиканти, композитори, диригенти и педагози.

Иновации в образованието: Съосновател е на магистърската програма „Музикотерапия“ в НМА, преподавала е в Нов български университет, а от 2018 г. е куратор и преподавател в „Academia Musica“ и „Академия за Човека“ към фондация „Йордан Камджалов“.

3. Изключителен принос към столичния концертен живот

Исторически постижения: Проф. Кръстева е единственият български органист, реализирал двукратен интеграл на цялото органично творчество на Йохан Себастиан Бах в емблематичната софийска зала „България“.

Обогатяване на градската културна карта: Тя е създател и солист на свободното общество на музиканти Collegium Lapis Lazuli. През годините организира традиционните Коледни и Великденски организирани концерти в НМА, а в последните години развива мащабните образователно-духовни поредици „Духовните кантати и органът“ (съвместно със Сити Марк Арт Център, от 2023 г.) и „MUSICA SACRA“ (в Католическата църква „Свети Франциск от Асизи“, от 2025 г.).

4. Мащабно композиторско и научно творчество

Композиция: Създава значим корпус от произведения, които свързват европейската традиция с българския дух и слово. Автор е на оперите „Проглас към пустинята“ и „Полихедрон“, на мащабния 12-гласен хоров мадригал с орган „Върхът“ (по Вазов), „Requiem“, „Missa Angelus“ и цикли по текстове на Димчо Дебелянов.

Научна дейност: Автор е на фундаменталния тритомен труд „Музикално-теоретически изследвания“ (София, 2002–2003) и десетки студии, които разглеждат музиката в широк културен, философски и херменевтичен контекст, позиционирайки я като учен от висок европейски ранг.

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

Столична община

Исходящ №

СОА26-ВК66-6445

Регистриран на 20.07.2026

За проверка: <https://sofia.bg/registry-report>

ДО

КОМИСИЯТА ПО ПРЕДЛОЖЕНИЯТА
ЗА УДОСТОЯВАНЕ СЪС ЗВАНИЕТО
„ПОЧЕТЕН ГРАЖДАНИН НА ГР. СОФИЯ“:

ВАСИЛ ТЕРЗИЕВ

КМЕТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА

ДИЯН СТАМАТОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА ПО
ОБРАЗОВАНИЕ, КУЛТУРА, НАУКА И
КУЛТУРНО МНОГООБРАЗИЕ

ЯНА ГЕОРГИЕВА

СЕКРЕТАР НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от

Цветомир Петров — председател на Столичния общински съвет

Относно: удостояване със званието „Почетен гражданин на София“ проф. Нева Кръстева

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ТЕРЗИЕВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СТАМАТОВ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЕОРГИЕВА,

На основание чл. 26, т. 2 и чл. 27, ал. 1, т. 3 от Наредбата за символиката и отличията на Столична община отправям към Вас писмено предложение за удостояване със званието „Почетен гражданин на град София“ проф. Нева Венелинова Кръстева за изключителен принос и постижения в областта на културния живот, музикалното образование, музикознанието, композицията и изпълнителското изкуство, както и за трайния ѝ принос към духовния и културния облик на град София.

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

Проф. Нева Кръстева е родена през 1946 г. в София. Тя е сред най-значимите български музиканти, музикални теоретици, органисти, композитори и педагози. Професионалният ѝ път е неразривно свързан със София — с Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“, със зала „България“, със столичните културни пространства и с поколения български музиканти, обучавани и вдъхновявани от нея.

От 1973 г. проф. Кръстева преподава в Българската държавна консерватория, днес Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“, където ръководи музикалнитеоретичната катедра, а от 1994 г. е професор по контрапункт и fuga. През 1978 г. организира първия клас по орган в България — принос с основополагащо значение за развитието на органовото изкуство у нас.

Като изпълнител, композитор, учен и преподавател проф. Нева Кръстева има изключителна заслуга за утвърждаването на София като средище на висока музикална култура, включително чрез първи изпълнения на значим органов репертоар, чрез създаване и ръководство на музикални инициативи и чрез активна просветителска дейност.

Приложения:

- Мотиви към предложението;
- Описание на дейността на кандидата и биография;
- Писмено съгласие на кандидата;
- Декларация за непринадлежност към Държавна сигурност;
- Декларация-съгласие за извършване на допълнителна проверка по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА.

С УВАЖЕНИЕ:

ЦВЕТОМИР ПЕТРОВ

Председател на Столичния общински съвет

МОТИВИ

към предложението проф. Нева Венелинова Кръстева да бъде удостоена със званието „Почетен гражданин на град София“

Проф. Нева Кръстева е личност с изключителен принос към българската музикална култура и към културния живот на София. Тя е родена през 1946 г. в София в семейство, дълбоко свързано с музиката, науката и педагогиката — на музикалния историк и публицист Венелин Кръстев и на пианистката и музикален педагог проф. Люба Обретенова-Кръстева.

След завършване на Московската държавна консерватория — музикознание при проф. Ю. Холопов и орган при проф. Л. Ройзман — проф. Кръстева специализира орган в Прага и Цюрих при проф. И. Рейнберг и композиция при Витолд Лютославски в Полша. Международната ѝ подготовка е поставена в служба на българската музикална култура и най-вече на София като център на висше музикално образование, концертна дейност и духовна култура.

От 1973 г. проф. Нева Кръстева е преподавател по полифония и ръководител на музикалнотеоретичната катедра в Българската държавна консерватория, днес Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“. От 1994 г. е професор по контрапункт и фуга. В продължение на повече от пет десетилетия тя формира поколения български музиканти, композитори, диригенти, изпълнители и музикални педагози. Този дългогодишен принос има не само академично, но и обществено значение, защото чрез нейната преподавателска дейност София се утвърждава като средище на висока музикална школа.

Особено значение има фактът, че през 1978 г. проф. Нева Кръстева организира първия клас по орган в България. Това е основополагащ акт за развитието на органовото изкуство у нас. В област, която до този момент няма изградена институционална традиция в България, тя създава школа, репертоарна среда, изпълнителска практика и публика. Този принос сам по себе си е достатъчно значим, за да бъде разглеждан като част от културната история на София.

Като изпълнител проф. Кръстева има значителен принос към столичния концертен живот. Тя е единственият органист в България осъществил двукратен интеграл на органовата музика на Йохан Себастиан Бах в зала „България“. Наред с това реализира множество първи изпълнения на органов репертоар от барока, романтизма и съвременността, включително български творби от Кюркчийски, Иван Спасов, Нева Кръстева, Румен Балъзов и други автори. По този начин тя не само представя пред столичната публика произведения от европейската музикална традиция, но и създава място за българската музика в този контекст.

Проф. Нева Кръстева е създател, ръководител и солист на Collegium Lapis Lazuli — свободно общество на музиканти с интерес към бароковата

интерпретация, към инструментите на епохата, към органа и към *musica sacra*. Тя е организатор, ръководител и солист на ежегодните Коледни и Великденски концерти с органива музика в Националната музикална академия. От 2023 г. е създател и солист на музикалната поредица „Духовните кантати и органът“, съвместно със Сити Марк Арт Център, а от 2025 г. — създател и солист на музикалната поредица с лекции „MUSICA SACRA“ в Католическата църква „Свети Франциск от Асизи“ в София. Тези инициативи са важни, защото съчетават концертна, образователна и духовна функция и разширяват културната карта на столицата.

Научната дейност на проф. Кръстева също има трайно значение. Тя е автор на третомното издание „Музикално-теоретически изследвания“ (София, 2002–2003), както и на множество студии в областта на музикознанието, философията, литературознанието и херменевтиката. Нейната работа надхвърля тясната специализация и поставя музиката в широк културен, философски и духовен контекст. Това я отличава като учен и педагог от висок европейски ранг.

Като композитор проф. Кръстева създава значим корпус от произведения — оперите „Проглас към пустинята“ (*Evocatio Aegiptiaca*) и „Полихедрон“, вокално-инструментални произведения с орган, камерна музика, хорова музика и произведения, свързани с българската духовна, поетична и фолклорна традиция. Сред тях са „Върхът“ — военен мадригал по „Опълченците на Шипка“ от Иван Вазов за 12-гласен смесен хор и орган, „Requiem“, „Отче наш“, „Митологични песни“, „Към пустинята“, „Богомилска легенда“, „Пет песни“ по Димчо Дебелянов и *Missa Angelus*. Композиторската ѝ дейност е още едно доказателство за мащаба на нейната личност — тя не само пази и интерпретира традицията, но създава нова българска музика.

Проф. Нева Кръстева е съосновател и преподавател в магистърската програма „Музикотерапия“ на Националната музикална академия, преподавател в Нов български университет, а от 2018 г. е съорганизатор, куратор и преподавател в „Academia Musica“ и преподавател в „Академия за Човека“ към фондация „Йордан Камджалов“. Така нейната дейност продължава да бъде активна, съвременна и насочена към следващите поколения.

Значението на проф. Кръстева за София не се изчерпва с отделни концерти, публикации или академични позиции. Нейният принос е структурен: тя изгражда школа, създава публика, въвежда нови културни практики, разширява духовния хоризонт на столицата и превръща органива музика в разпознаваема част от културния живот на града. Това е принос с дълга продължителност и с реални последици за развитието на българската музикална култура.

Поради изложеното считаме, че проф. Нева Венелинова Кръстева напълно отговаря на смисъла и високия обществен престиж на званието „Почетен гражданин на град София“. Нейният живот и работа са свързани с изключителен принос към образованието, науката, изпълнителското изкуство, композицията и

духовния живот на столицата. Удостояването ѝ с това звание би било заслужено признание за личност, която в продължение на десетилетия е формирала културния облик на София и е допринесла за нейния авторитет като град на знанието, музиката и духовността.

Проф. Нева Кръстева. Родена е през 1946 в София в семейството на музикалния историк и публицист Венелин Кръстев и пианистката и музикален педагог проф. Люба Обретенова-Кръстева. Завършва Московската държавна консерватория с музиковедие при проф. Ю. Холопов и орган при проф. Л. Ройзман. Специализира орган в Прага и Цюрих при проф. И. Рейнберг и композиция при Лютославски – Полша. Член на Баховото общество в Лайпциг. Член на Съюзът на българските композитори (СБК).

ПРЕПОДАВАТЕЛСКА И НАУЧНА ДЕЙНОСТ:

- от 1973 г. е преподавател по полифония и ръководител на музикалнотеоретичната катедра в БДК (дн. НМА "проф. П. Владигеров");
- през 1978 г. организира първия клас по орган в България;
- от 1994 г. професор по контрапункт и fuga;
- съосновател и преподавател в магистърската програма "Музикотерапия" на НМА;
- преподавател в НБУ;
- автор на Музикално-теоретически изследвания. Т. 1 – 3. София, 2002 – 2003;
- автор на множество студии в областта на музиковедията, философията, литературоведията, херменевтиката;
- от 2018 г. съорганизатор, куратор и преподавател в "Academia Musica" и преподавател в "Академия за Човека", към фондация "Йордан Камджалов".

ИЗПЪЛНИТЕЛСКА ДЕЙНОСТ:

- двукратен интеграл на органовата музика на Бах за пръв път в зала „България“;
- множество първи изпълнения на органов репертоар от барока, романтизма, съвременността, български творби (Кюркчийски, И. Спасов, Н. Кръстева, Р. Балъзов и др.);
- създател, ръководител и солист на *Collegium Lapis Lazuli* – свободно общество на музиканти с интереси към бароквата интерпретация и инструменти, преди всичко към органа и musica sacra;
- организатор, ръководител и солист на ежегодните Коледни и Великденски концерти с органова музика в НМА;
- от 2023 г. създател и солист на музикалната поредица "Духовните кантати и органът", съвместно със Сити Марк Арт Център;
- от 2025 г. създател и солист на музикалната поредица с лекции "MUSICA SACRA" в Католическа църква "Свети Франциск от Асизи" – София

КОМПОЗИТОРСКА ДЕЙНОСТ:

- Оперу:

"Проглас към пустинята" (Evocatio Aegyptiaca) – драма per musica 2025 г.

"Полухедрон" – драма per musica. Номинация за "Кристална лира" 2024 г.

- Вокално-инструментални произведения с орган:

За смесен хор и орган:

"Върхът" – военен мадригал по "Опълченците на Шипка" от И. Вазов за 12-гласен смесен хор и орган;

"Requiem" за смесен хор и орган по творби на Св. Обретенов.

За мъжки хор и орган:

"Тебе одеющугося" за мъжки хор и орган по "Българският распев".

За солисти и инструментален ансамбъл с орган:

"Митологични песни" за 2 народни певици, орган, сопран и ударни;

Quantus tremor за мецосопран, тромпет, виолончело и орган.

За глас и орган:

"Отче наш".

Инструментални произведения с орган:

Хетерофонни миниатюри за орган;

Sonata da Chiesa за флейта (алт), пиколо и орган;

In Memorias Exire (в памет на майка ми) за пиано, орган и ударни.

- Камерна вокално-инструментална музика:

"Пет пирински песни за самодиви" – за джазпевица и флейта;

"Рефлекси" по Гьоте за глас и пиано;

"Към пустинята" (по житието на Св. Мария Египетска) за псалт, контратенор, народна певица, сопран, бас и инструментален ансамбъл;

Седем песни по "Книга на Тел" за сопран, контратенор (алт), виола d'amore и чембало;

"Богомилска легенда" за контратенор, бас, евритмия, чембало, пиано, кларинет и рецитатор.

- Хорова музика:

Пет песни, текст Д. Дебелянов;

Missa Angelus.